Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece, Dagmāra Beitnere-Le-Galla*
2021.gada 4. maija sēde sākas pl. 12:00
sēde slēgta pl. 12:25, sēdes ilgums- 25 minūtes

Latvijas Republikas 13. Saeimas pavasara sesijas trīspadsmitā (attālinātā svinīgā) sēde 2021. gada 4. maijā

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece.

Sēdes darba kārtība
Sēdes videotranslācija
Sēžu videotranslācijas (arhīvs)

Sēdes vadītāja. Labdien, godātie deputāti, visi, kas seko līdzi Saeimas sēdei!

Sākam Saeimas 2021. gada 4. maija svinīgo sēdi, kas veltīta Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas 31. gadadienai.

Svinīgā sēde notiek Saeimas namā, bet Saeimas deputāti atrodas dažādās Saeimas ēkās. Tāpēc vispirms vēlos sasveicināties ar visiem.

Saeimas Sēžu zālē šobrīd atrodas Saeimas Prezidija locekļi, Saeimas frakciju priekšsēdētāji, Ministru prezidents un 4. maija Deklarācijas kluba prezidente Velta Čebotarenokas kundze. Labdien!

Labdien, frakcija "Attīstībai/Par!"! *(Ekrānā – frakcija "Attīstībai/Par!".)* Frakcija JAUNĀ VIENOTĪBA! *(Ekrānā – frakcija JAUNĀ VIENOTĪBA.)* Jauno konservatīvo frakcija! *(Ekrānā – Jauno konservatīvo frakcija.)* Frakcija KPV LV! *(Ekrānā – frakcija KPV LV.)* Nacionālās apvienības "Visu Latvijai!"–"Tēvzemei un Brīvībai/LNNK" frakcija! *(Ekrānā – Nacionālās apvienības "Visu Latvijai!"–"Tēvzemei un Brīvībai/LNNK" frakcija.)* Sociāldemokrātiskās partijas frakcija SASKAŅA! *(Ekrānā – frakcija SASKAŅA.)* Zaļo un Zemnieku savienības frakcija! *(Ekrānā – Zaļo un Zemnieku savienības frakcija.)* Un pie frakcijām nepiederošie deputāti! *(Ekrānā – pie frakcijām nepiederošie deputāti.)*

D. Beitnere-Le Galla (13. Saeimas priekšsēdētājas biedre).

Vārds svētku uzrunai Saeimas priekšsēdētājai Inārai Mūrniecei!

I. Mūrniece (13. Saeimas priekšsēdētāja).

Godātais Valsts prezidenta kungs! Ministru prezidenta kungs! Godātie deputāti! Ministri! Ekselences! Mīļie tautieši!

4. maijā mēs svinam svētkus, kuriem līdzīgu nav. Tā ir diena, kad pēc gadu desmitiem piepildījās vairāku Latvijas paaudžu sapnis – atgūt savu neatkarīgo valsti.

Tā ir diena, kad valstij izšķirošus notikumus cilvēki uztvēra ļoti personiski. Katra atsevišķa cilvēka pārliecība, ticība un lepnums summējās un spēja mainīt realitāti – vienā mirklī okupācijas

tvanam vairs nebija varas pār cilvēkiem. Gaisā virmoja brīvība! Tik liels ir tautas spēks, kad cilvēki sajūt savu piederību kaut kam lielākam, kad visi iestājas par vienu un to pašu mērķi.

Politiķis, jurists, diplomāts un rakstnieks Miķelis Valters savulaik rakstījis, ka līdz ar Latvijas Republikas proklamēšanu 1918. gadā latviešu dzīvē radās tas pārpersonīgais, kas ir valsts. Ka sava valsts ir augsts posms tautas attīstībā. Tikai savā valstī tauta veidojas uz augšu.

1990. gada 4. maijā latvieši spēja atgriezties pie savas valsts. Līdz ar to tauta pacēlās jaunā kvalitātē. Šajos gados esam auguši un mainījuši savu apziņu tā, kā to var darīt tikai brīvi cilvēki. Tagad dzīvojam savas Latvijas otro gadu simtu.

Ļoti cienītā Velta Čebotarenokas kundze! Godātie Augstākās padomes deputāti!

1990. gada 4. maijā tautas mudināti, atbalstīti, iedvesmoti 138 Augstākās padomes deputāti nobalsoja par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu. Paldies jums par drosmi un paldies jums par šo balsojumu!

4. maija balsojums un pieņemtie dokumenti mainīja realitāti. Tie darīja mūs brīvus, noteica mūsu tautas un valsts turpmāko gaitu – atgriešanos Eiropā, Rietumu kultūras un ģeopolitiskajā telpā, demokrātijā. Realitātē, kuru veido brīvi cilvēki brīvā valstī.

Šis process beidzās 1991. gada 21. augustā, kad Augstākā padome pieņēma konstitucionālo likumu "Par Latvijas Republikas valstisko statusu". Tikai pēc tam mēs *de facto* varējām pielikt punktu pusgadsimtu ilgajai padomju okupācijai un pilntiesīgi turpināt savulaik pārrauto Latvijas neatkarības gājumu. Šogad svinēsim tam trīsdesmitgadi.

Šie un vairāki citi vēsturiskie lēmumi tika pieņemti saviļņojošā laikā – Trešās Atmodas laikā. Tālaika Latvija bija pavisam citāda nekā tā, kurā dzīvojam šodien.

Gaisotne bija pacilāta, taču arī reālu apdraudējumu pilna. Padomju okupācijas laikā Latvijā nelikumīgi ieplūdinātā iedzīvotāju daļa nevēlējās Latvijas valsts atjaunošanu. Tās pārstāvji Augstākajā padomē bija naidīgi noskaņoti neatkarības pretinieki, un viņu stiprā aizmugure bija okupācijas karaspēks un visās jomās sazarots varas arsenāls. Atcerēsimies, ka latviešu skaits savā zemē 1989. gadā bija vien 52 procenti.

Lai nobalsotu "par" Latvijas neatkarības atjaunošanu un sāktu vadīt pārmaiņu procesus atgūtajā valstī, bija nepieciešama pārliecība un drosme. Un nelokāma vienošanās par kopējo ideju un lielāku mērķi.

Daudzi vēl šodien atceras Atmodas laika motīvu – kaut pastalās, bet brīvi! Par to mēdz pazoboties, taču, ja iedziļināmies, tad saprotam, ka tā bija gatavība uzupurēties, tā bija uzticība ideāliem. Tas bija apliecinājums tautas pašcieņai, ticībai sev un saviem spēkiem.

Mēs ilgojāmies un slāpām pēc brīvības. Pēc tādas brīvības, kas latvietim bez savas valsts – bez Latvijas – nemaz nav iespējama. Mūsdienās tā ir pašsaprotama lieta: savas valsts dzīvē mēs paši esam noteicēji, stiprinām tautas suverēno varu, sarunājamies latviešu valodā, pārstāvam sevi pasaulē ar savām zināšanām un talantiem.

Taču brīvība ir kā uguns, kurai nekad nedrīkst ļaut apdzist. Par to visu laiku ir nepagurstoši jārūpējas!

Mūsdienu Eiropā un arī Latvijā cilvēkam ir dotas ļoti daudzas brīvības. Šķiet, visas robežas ir kritušas. Taču brīvība, viena no demokrātijas pamatvērtībām, nevar pastāvēt bez kopējās atbildības, bez šķirtnes starp personas tiesībām un nepieciešamību aizsargāt "citu cilvēku tiesības, (..) visas sabiedrības drošību un labklājību". Tas ierakstīts arī mūsu Satversmē.

Patlaban jau ilgāk nekā gadu piedzīvojam saduri starp to brīvības izpratni un izpausmēm, pie kādām bijām pieraduši trijos iepriekšējos gadu desmitos, un Covid-19 pandēmijas diktētajiem ierobežojumiem.

Realitāte, kurā dzīvojam, nenoliedzami, ir mainījusies. Tomēr ne mūsu personīgā, ne mūsu suverēnā brīvība nav zudusi. Ir skarti tikai ierastie dzīvesveida modeļi. Retāk varam cits ar citu tikties dzīvā saskarsmē, bet paradoksālā kārtā vairāk nākas domāt par līdzcilvēkiem un sabiedrību kopumā, lai ierobežotu vīrusa izplatību.

Ir svarīgi apzināties – mūsu valsts pamati un vērtības netiek un netiks aizskarti. Tie mums jāsargā, un mēs tos sargājam.

Dāmas un kungi!

Demokrātija spēj izturēt dažādus uzbrukumus, tomēr mums ļoti jārūpējas par to, ko mēdz dēvēt par demokrātijas imunitāti.

Pašlaik pieredzam īpaši izvērstus maldināšanas gadījumus gan pašu mājās, gan starptautiskajā mērogā. Notiek ļaunprātīgas manipulācijas ar cilvēku uztveri, izpratni un attieksmi. Covid-19 pandēmijai līdzi nākusi dezinformācijas plūsma jeb infodēmija. Tā izmanto sabiedrības apjukumu, sēj trauksmi un bailes, sludina klajas aplamības.

Tomēr virtuālā realitāte ir virtuāla. To vislielākajā mērā spēj ietekmēt tehnoloģijas. Patieso realitāti veido dzīvi cilvēki.

Diemžēl pašlaik mūsu iespējas satikties aci pret aci ir ierobežotas, daudz retāk nekā agrāk varam sajust dzīvu enerģijas un emociju apmaiņu, dabisku reakciju, klātbūtnes efektu. Tādēļ jāstiprina visi iespējamie paņēmieni, lai nošķirtu patiesas ziņas no manipulācijām.

Mums nedraudzīgo infodēmijas pavāru ģeopolitiskais mērķis ir plašāks un dziļāks: destabilizēt Rietumvalstu institūciju darbu, Rietumu ideoloģisko un politisko kursu, radīt haosu, kurā nevienam vairs nevar uzticēties un nekam vairs nevar ticēt.

Lietas jāsauc īstajos vārdos. Mērķtiecīgi un ar pieaugošu intensitāti tiek īstenotas apjomīgas maldināšanas operācijas. Vienu šādu operāciju piedzīvojām nesen, kad ar Saeimas deputātiem sarunājās viltvārdis, kas uzdevās par Alekseja Navaļnija reģionālo štābu vadītāju.

Atgādināšu par dezinformācijas vilni, kāds pārņēma Čehiju un tās sociālos medijus, kad tā paziņoja par Krievijas specdienestu vainu 2014. gadā notikušajos sprādzienos munīcijas noliktavā un izraidīja no valsts Krievijas diplomātus.

Līdztekus Ukraina piedzīvo ļoti spēcīgus militārus draudus no Krievijas, un, šķiet, tikai daudzu Eiropas Savienības un NATO dalībvalstu paustais stingrais brīdinājums pagaidām ir ļāvis kaut nedaudz mazināt spriedzi.

Šādā laikā svarīgi, ka Baltijas valstu – Latvijas, Igaunijas un Lietuvas – sadarbība militārajā jomā ir aktīvāka nekā jebkad agrāk. Tas ļauj mums justies vienotiem. Baltijas valstu drošībai un

aizsardzībai nozīmīgs ir nemainīgais ASV atbalsts. Transatlantiskā saikne ir neaizstājama un būtiska Eiropas un pasaules drošībai.

Godātie Latvijas iedzīvotāji!

Pašlaik vissvarīgākais ir nosargāt sabiedrības veselību un cilvēku dzīvības. Centieni šo pandēmiju apturēt lielākajā daļā pasaules notiek līdzīgi.

Avoti vēsta, ka pirmā vakcinācija dažādās Latvijas vietās tika veikta pret bakām. 1785. gadā Rūjienas draudzes mācītājs Gustavs fon Bergmanis sapotējis pret bakām ap 12 tūkstošiem Rūjienas apkārtnes ļaužu.

1957. gadā Latvijā uzsāka masveida vakcināciju pret poliomielītu jeb tā dēvēto bērnu trieku.

Arī tuberkulozes vakcīna savulaik apturēja nāves pļauju daudzās Latvijas ģimenēs.

Ar nožēlu jāatzīst, ka šodien vakcināciju joprojām kavē ļaunprātīgi izdomājumi par vakcīnu sastāvu un tās iedarbību.

Melu ziņām jāliek pretī fakti!

Cīņā ar pandēmiju gūtie rezultāti ir pozitīvi, ja raugāmies Eiropas Savienības ietvaros. Eiropas Savienība bija vienota un solidāra vakcīnu iepirkumā un sadalē. Eiropa ļoti atbildīgi izturas pret ikvienu trauksmes signālu par vakcīnu kvalitāti un iespējamām blaknēm.

Eiropas Savienība pieņēma lielos lēmumus par atbalstu cilvēkiem, uzņēmumiem un dalībvalstīm nolūkā saglabāt uzņēmējdarbību un darba vietas.

Praktisko smagumu it visur pasaulē uz saviem pleciem iznes mediķi. Latvijas mediķi visu šo laiku demonstrējuši apbrīnojamu profesionalitāti, pašaizliedzību, gudrību. Vissirsnīgākais paldies jums par visu, ko darāt nu jau vairāk nekā gada garumā! Paldies par prasmi, uzupurēšanos, pacietību, izturību! Paldies par profesionalitāti! Mēs jūs apbrīnojam.

Godātie kolēģi!

Saeima un Latvijas valdība kopš pandēmijas sākuma ir pieņēmušas vajadzīgus lēmumus. Lēmumi par ierobežojumiem tika pieņemti ar mērķi, lai ikviens Latvijas iedzīvotājs pandēmijas apstākļos saņemtu adekvātu veselības aprūpi, lai tiktu pasargāta visas sabiedrības veselība.

Taču valdībām pandēmijas mestais izaicinājums ir kas jauns, agrāk nebijis. Tāpēc pieņemtie lēmumi dažkārt ir sekmīgi, bet citkārt, mainoties situācijai, neizrādās labākie. Cenšamies rast iespējami efektīvākos un sabiedrībai lietderīgākos risinājumus. Un tos labojam, ja nepieciešams.

Ja vērtējam dzīvi ārpus sociālajiem tīkliem, tad ieraugām, ka Latvijas sabiedrību kopumā vada veselais saprāts. Cilvēki lielākoties cenšas darīt labāko, kas ir viņu spēkos, lai cīnītos ar vīrusa izplatību.

Varbūt kādam palaikam pietrūcis pacietības šajā garajā ziemā, varbūt kādam biežāk gribējies domāt par savām personīgajām interesēm, taču svētku reizē gribu teikt lielu un sirsnīgu paldies ikvienam Latvijas iedzīvotājam par izturību, par atbildību!

Godātie Latvijas iedzīvotāji!

Šā laika pārbaudījumus mums daudziem atvieglo Latvijas apceļošana un iepazīšana. Daudz skaista un vērtīga atklājam pašu zemē, atbalstām savus darbīgos un izdomas bagātos cilvēkus, kuri nav nolaiduši rokas, bet turpina uzņēmējdarbību laukos un mazpilsētās.

Tiem, kas nonākuši problemātiskā situācijā pandēmijas dēļ, valsts sniedz palīdzību ar dažāda veida atbalsta mehānismiem, cenšoties aptvert iespējami plašāku loku.

Bet kādas ir nākotnes tendences? Uz ko mums jābūt gataviem, uz ko jāorientējas?

Viena no mūsu tautas iezīmēm ir dziļa mīlestība pret dabu un cieša saikne ar to. Mēs Latvijā esam raduši dzīvot salīdzinoši tīrā, zaļā un veselīgā vidē. Bieži vien asi saceļamies pret kāda uzņēmēja vēlmi ierīkot cūku fermu vai izveidot nelielu ražotni, jo baidāmies, ka tā nodarīs pāri videi. Diemžēl realitāte ir tāda, ka klimata pārmaiņas un dabas vides degradācija ir eksistenciāls drauds visai planētai, un Latvija nav atrauta no šīs realitātes.

Eiropas Savienība ir nospraudusi zaļo kursu, tiecoties kļūt par pirmo klimatneitrālo pasaules daļu.

Latvijai, gudri rīkojoties, ir iespējas ar labiem panākumiem iekļauties jaunās saimniekošanas laikmetā. Jāveido moderna, resursu izmantošanas ziņā efektīva un uz jauninājumiem balstīta ekonomika! Tāda ekonomika ļaus Latvijā uzturēt mūsu dabas bagātības un īstenot arī taisnīgāku sociālo politiku.

Mīļie tautieši! Daba nav vienīgais dārgums, kas mums jāsargā un jāsaudzē.

Mūsu īpašā bagātība ir mūsu identitāte, kas kodolīgā formā ierakstīta Latvijas valsts pamatlikumā – Satversmē – un ko veido latviešu un lībiešu tradīcijas, latviskā dzīvesziņa, latviešu valoda, vispārcilvēciskās un kristīgās vērtības. Tā ir mūsu cilvēciskā un valstiskā identitāte.

Valsts valoda – latviešu valoda – izteic mūsu nācijas būtību un ir mūsu kopīgās saziņas valoda. Nacionālā valsts nodrošina valodas nemirstību, palīdzot to nostiprināt kā pasaules kultūras bagātību.

Tāpat kā brīvības uguns vienmēr jāuztur dzīva, visu laiku ir jārūpējas arī par savas valodas sargāšanu, uzturēšanu un attīstību.

Latviešu valodas nākotne veidojas te un tagad. Ik dienu jāapzinās tas apdraudējums, ko valodai var nodarīt globālie izaicinājumi, ik dienu mums jādomā par to, kā stiprināt savu valodu ikvienā dzīves jomā, kā nodrošināt tās pozīcijas un nodot to mantojumā saviem bērniem.

Mīļie vecāki un skolotāji! Mudiniet bērnus, mudiniet skolēnus ikdienā sarunāties latviski! Parādiet latviešu valodas bagātību, grodumu un skanīgumu! Latviešu valoda iemieso mūsu pašcieņu un pēctecību.

Mīļie līdzpilsoņi!

Ģimene ir un paliek mūsu lielākā bagātība. Katram individuāli un visai sabiedrībai. Ģimenes jēga un nozīmīgums nemainās. Māte un tēvs dod iespēju ienākt pasaulē un ceļamaizi tālākām gaitām. Ģimenē cilvēks rod piepildījumu savai turpinātībai.

Pandēmijas gads ģimenēm bijis sarežģīts. Attālinātā darba režīms un tiešsaistes mācības pārbaudīja gan bērnu, gan pieaugušo izturību.

Mūsu bērnu, pusaudžu un jauniešu pasaule sastinga gaidīšanas režīmā. Augšanas posms, kurā parasti veidojas draudzības saites un pirmā mīlestība, tiek ievingrināti spārni nākotnes lidojumam un tiek nosprausti dzīves mērķi, tagad jāizdzīvo sarežģītos apstākļos.

Augstu vērtējam Latvijas pedagogu prasmi īsā laikā pārorientēties uz digitālo vidi un turpināt mācības attālināti, sniedzot skolēniem arī nepieciešamo emocionālo atbalstu. Šis veikums ir jāsauc īstajā vārdā, un tas ir – varonība.

Ir gandarījums, ka valsts ir sniegusi īpašu finansiālu atbalstu gan bērnu, gan vecākās paaudzes vajadzību segšanai. Jauns atbalsts ģimenēm ar bērniem iezīmējas jau ar nākamo gadu, kad būtiski pieaugs ģimenes valsts pabalsts par katru bērnu. Bērni ir ne tikai mūsu pašu turpinājums un prieks, bērni ir Latvijas dzīvība un nākotne.

Visu tautību Latvijas patrioti!

Kopš 4. maija deklarācijas pieņemšanas ir pagājis 31 gads. Atjaunotā Latvija ir mūsu visu atspulgs. Arī mūsdienu Latvijas garīgos apvāršņus esam nosprauduši mēs paši. Cik tālu tie sniedzas, un cik plaši tie ir? Vai esam iemācījušies sekmīgāk salāgot personīgo ar valstisko?

Katrs atsevišķi esam viens, nepiesaistīts, neatbalstīts, vājš. Kad katrs paliekam viens ar savām vajadzībām, mūsu balsis vēlēšanās viegli nozvejo populisti, jo viņu solījumi ir tik vienkārši un šķietami dāsni.

Mūsu patiesais spēks dzimst sasaistē ar citiem cilvēkiem, ar latviešu valodu, ar kopējo mērķi, ar ideālu, ar mūsu kopīgo sapni. Tieši tas dara mūs stiprākus un palīdz mainīt realitāti, veidot to labāku gan sev, gan cilvēkiem līdzās.

Šodien, svētku dienā, varam novērtēt, cik tālu attīstības ceļu nogājusi Latvija kopš 1990. gada 4. maija. Šo ceļu mēs esam veikuši katrs atsevišķi un visi kopā.

Lai cik sarežģīts palaikam bijis piedzīvotais, sasniegtais toties dod jaunus spārnus un ticību Latvijas valsts nākotnei.

Sveiksim cits citu un mūsu mīļo Latviju neatkarības atjaunošanas gadadienā!

Saules mūžu Latvijai!

Dievs, svētī Latviju!

(Tiek atskaņota Latvijas valsts himna.)

Sēdes vadītāja. Paldies visiem!

Līdz ar to Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas 31. gadadienai veltīto Saeimas sēdi pasludinu par slēgtu!

Lai visiem skaista svētku diena!
Paldies!

Sēdes videotranslācija
04.05.2021. 12.00

---

* * * *

Sēdes videotranslācija	04.05.2021	12.00

1. pl. 12:00 - 24 min stg 2240 sēde Nr.13-pavasara-sesija Mūrniece
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20210504123501_saeima.lv.1_0_0

---

* * * *

Papildu pievienojums – darba kārtība

* * * *

---

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2240
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=8c882118-12b8-4a56-98a5-29fad0756899

04.05.2021. 13.Saeima trīspadsmitā sēde-pavasara sesija, ārkārtas-attālinātā *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece, Dagmāra Beitnere-Le-Galla*
2021.gada 4. maija sēde sākas pl. 12:00
sēde slēgta pl. 12:25, sēdes ilgums- 25 minūtes

Latvijas Republikas Saeimas
2021.gada 4.maija
svinīgās sēdes darba kārtība 12:00

	Saeimas priekšsēdētājas Ināras Mūrnieces uzruna Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas dienā	
	Sēde beigusies 04.05.2021 12:25	

---

* * * *